

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

vj. An, & quid dicendum de decocto fraudulententer.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

9 Obligatus ad ratiocinia ex causa alicuius administrationis etiam gaudet immunitate.

10 In Can. vxor 17. q. 4. qui tenebatur ad ratiocinia, cum Pontifex praestito iuramento impunitatis extrahi mandat.

1 Obiicies quarto, saltem non competet debitori tributorum, ita ut hic saltem ab Ecclesia extrahi possit, si consuetudo non sit in oppositum, atque ita docent Ancharan. cap. mer alia. n. 6. & 7. Butrius n. 13. Oldrad. consil. 54. num. 2. Cutellius cit. g. 32. n. 42. & segg. Gambacurta lib. 5. c. 43. n. 2. & segg. & Petr. Greg. synag. iuris lib. 33. c. 22. n. 2. ex eo, quod sic statuitur in authent. de mandatis Princip. §. publicorum, iuncta Gloss. ibi: tum ex eo, quod immunitas debitori conceditur ab Ecclesia, quatenus approbat leges civiles immunitatem concedentes, quae debitori illam non concedunt, sed potius denegant, cit. authent. de mandatis Principum: tum denique ex eo, quod Princeps non praesumitur contra seipsum legem condere.

2 Respondetur, nego antecedens; quia immunitas non est solum ex eo, quod Ecclesia approbet leges civiles, sed etiam ex eo, quod omnibus delinquentibus, & reis immunitatem concedit, aliquibus casibus exceptis, & exceptis per particulam, tantum, qua generali concessione veniunt debitores, quicumque sint, & qui rei in iudicio, & rei debitorum nominantur, maxime quia privilegium pium, & favorabile late interpretandum est, ut supra dicebamus: & casus, qui excipiuntur, excipiuntur per particulam, tantum.

3 Hinc patet ad opposita, & ad illud de authent. de mandatis Principum, quod scilicet, cum cit. authent. de mandatis Principum, iuri Canonico aduersetur, iam ab illo reuocata sit. Atque ita ex communiore, & probabiliori etiam sententia Doctorum docent Couar. 2. var. cap. 20. n. 14.

4 (vbi tamen ait, quod hoc ius immunitatis respectu debitorum ex causis civilibus in quibusdam Regnis non usque adeo observetur, praesertim si per fraudem bonis absconditis, vel secum delatis in Ecclesiam confugiant, ut Guttier. lib. 1. pract. q. 1. n. 13. notavit: qua de re tamen nos dicemus infra.) Suar. lib. 3. c. 11. n. 3. Azor 2. p. lib. 9. c. 9. versum dubie. Anast. Germ. de sacr. immunit. lib. 3. c. 16. n. 10. Ambrosin. de immunit. Eccles. c. 13. n. 2. Layman lib. 4. tract. 9. c. 3. n. 5. Farinac. de car. erib. 28. n. 31. & in append. de immunit. cap. 3. n. 31. Bonac. disp. 3. q. 7. de immunit. §. 4. n. 2. & Dian. cit. resol. 32.

5 Hinc sequitur a fortiori, quod immunitate etiam gaudeat obligatus ad ratiocinia ex causa alicuius administrationis, sicut recte docent Nauar. c. 25. n. 16. in fin. Farinac. in append. num. 63. & Decian. lib. 6. cap. 28. n. 26. quidquid in contrarium dicat Cutel. n. 26. & 41.

6 Neque obstat, quod in cap. vxor 17. q. 4. quidam seruus obligatus ad ratiocinia confugit ad Ecclesiam, & Pontifex mandat, ut praestito iuramento immunitatis, inde extrahatur. Nam ibi (ut recte aduertunt Farinacius, & Decian. in locis supra cit.) sermo est non de homine libero, sed de seruo, quem domino restituendum esse, praestito iuramento impunitatis, supra dicebam. Vide etiam quae dicuntur infra dub. 24. sect. 19.

2 Decoctus fraudulenter est publicus latro, & propter ea plectitur poena capitis.

3 Pius V. in sua constitutione equiparat decoctum fraudulenter publico latroni.

4 Decoctus fraudulenter, nec ratione debiti, nec ratione delicti priuatur Ecclesia immunitate.

5 Decoctus fraudulenter reuera non est publicus latro, sed solum per quandam equiparantiam.

6 In panis non est facienda extensio ad delicta similia.

7 Decoctus fraudulenter gaudet immunitate procul dubio si ad Ecclesiam secum non asportet bona, ut illa absconderet, sed tantum confugit, ut saluet personam.

8 Constitutio Gregoriana renocat omnia privilegia, & indulta data principibus extrahendi delinquentes ab Ecclesia, & nominatim fraudulenter decoctos.

9 Raro in fraudulenter decocto possunt contingere quae necessaria sunt in publico latrone, praesertim actum frequentia.

10 Clemens VII. in quibusdam literis directis Archiepiscopo Bononiensi, & Nuncio Neapolitano, mandat superioribus Regularium ne fallitos, banitos, fures, &c. in suis Conuentibus receperint.

11 Huiusmodi litterae non derogant Constitutioni Gregoriana, quia non sunt datae, & publicatae in forma legis.

12 Huiusmodi litterae non statunt tradi reos iudicibus secularibus, sed tantum expelli a Conuentibus.

13 Huiusmodi litterae non obligant, nisi Bononia, & Neapoli, non autem in aliis locis, & prouinciis, licet essent publicatae.

14 Lex, & praecipuum non potest ultra intentionem legislatoris, vel praecipientis obligare.

15 Regularium superiores, qui in eorum Conuentibus dictas personas receperint, & diu detinent, non possunt puniri, nisi Bononia, & Neapoli.

16 Debitor fraudulentus ad Ecclesiam cum bonis confugiens, non debet ibi multo tempore tolerari, sed debet statim expelli.

17 Decoctus non debet res, & bona in praedictum creditorem ad Ecclesiam transferre, sed debet illa iudici seculari consignare, ut adiudicet cui de iure competunt.

18 Decoctorum bona possunt etiam auferri a iudice seculari, de licentia tamen iudicis Ecclesiastici.

19 Si posita sint in loco immuni in praedictum creditorem, debent poni in loco non immuni, & consignari iudici competenti, ex Sacra Congregatione.

Obiicies quinto, saltem non competet decocto fraudulenter. Atque ita docent Boerius decis. 115.

115. & alij complures Doctores, apud Couarru. quos ipse sequitur 2. var. c. 20. n. 14. Farinac. de carcerib. q. 28. n. 33. Guttier. pract. q. 9. c. 1. lib. 3. q. 1. n. 4. & 15. Decian. tract. crim. lib. 6. cap. 28. num. 34. Gambacurt. lib. 4. cap. 15. Rodriguez in summ. t. m. 7. c. 154. n. 1. Fagundes de praecipis Eccles. pract. 2. lib. 4. cap. 4. num. 5. Ioan. de la Cruz p. 1. pract. 8. q. 3. art. 1. dub. 1. concl. 1. Bobadilla tom. 1. lib. 2. cap. 14. num. 67. & 71. Villadieg. in Poli. cap. 3. num. 216. Azuevedus tom. 3. lib. 5. tit. 20. leg. 6. num. 2. Sarpus de iure asylorum, cap. 5. fol. 50. Anast. Germ. de sacrorum immunit. lib. 3. cap. 16. n. 113. Rebuff. 2. tom. ad reg. Constit. Gallie, & de mercatoribus, art. ult. gloss. ult. num. 7. & 8. Tannerus in 2. 2. S. Thom. disp. 9. q. 8. dub. 1. num. 17. Peregrin. de immunit. cap. 12. num. 4. Suarez de Paz in pract. tom. 1. part. 5. cap. 3. q. 3. num. 156. Cutellius de immunit. Eccl. lib. 1. p. 32. n. 1. & Pereira de man. Reg. p. 2. c. 50. n. 16. ex eo, quod talis sit publicus latro (qua propter poena capitis

SECTIO VI.

An, & quid dicendum de decocto fraudulenter?

Difficultas quinta, eiusque solutio.

S V M M A R I V M.

- 1 Decoctus fraudulenter in sententia plurimorum Doctorum non gaudet immunitate.
- Thom. Delbene, de Immunit. Eccl. Pars I I.

- capitis plectitur) tum ex eo, quod sic statuerint multi Catholicici Reges (vt testatur Couarru. loco *supra cit.*) & Pius V. expressè in sua Constitutione eum equiparet publico latroni.
- 4 Respondetur, nego antecedens, quia nec ratione debiti, nec ratione delicti ab immunitate excluditur: non ratione debiti, alioquin omnes debitores excludi deberent: nec ratione delicti, quia non est publicus latro reuera, sed solum per quandam equiparantiam, in poenis autem non est facienda extensio ad delicta similia. Quapropter licet à Pio V. expressè in sua Constitutione equiparetur publico latroni, non tamen hinc sequitur, quod etiam equiparatus veniat quoad priuationem immunitatis, cum poenae non sint extendendae ad similia (praesertim si extensio sit in prauiudicium Ecclesiarum, & oppositum reperiatur expressum in iure, sicuti est in casu nostro, vt mox infra dicitur.) Atque ita in specie de hac Constitutione loquens docet Farinac. *om. 1. conf. 76. n. 13.* Ambrosin. *de immunit. c. 1. n. 14.* Locatellus *de tortura, inspecl. 5. n. 158.* & Chartarius *decis. crimin. 46. n. 172.*
- 7 Et quidem quod dixi, est certum in casu, quo non fugeret ad Ecclesiam cum bonis, vel illa absconderet, sed solum fugeret ad Ecclesiam, vt personam saluaret (quod fatentur etiam ipsi aduersarij, saltem quamplurimi,) & multò magis est certum, stante Constitutione Gregorij XIV. cum in illa reuocentur omnes consuetudines, ac omnia priuilegia, & indulta data Principibus extrahendi delinquentes ab Ecclesia, & nominatim fraudulentos decoctos: & cum ibidem in narratiua fiat mentio de huiusmodi decoctis, de quibus postea, quando Pontifex disponit, nullum verbum facit; inde manifestè apparer, quod voluerit Pontifex huiusmodi fraudulenter decoctos immunitate Ecclesiae gaudere: & manifestè etiam apparer responsio ad argumenta aduersariorum.
- 8 Atque ita ex communiore, & probabiliori, & post Gregorij XIV. Constitutionem, ex certa sententia Doctorum docent Nauar. *cap. 25. num. 19. in fin.* Suarez *lib. 3. cap. 11. num. 3.* Farinac. *in append. de immunit. cap. 3. num. 64.* retractans oppositam opinionem, quam docuerat in *cit. quæst. 18. de carcerib.* Ambrosin. *de immunit. Eccles. cap. 13. in fin. num. 4.* Duardus in *Bull. Cane. lib. 2. can. 5. q. 16. n. 16.* Fernandez *part. 4. cap. 10. §. 1. n. 10.* Gratian. *in discept. forens. tom. 2. cap. 38. num. 29.* Anton. Nouarius in *Summ. Bullar. tit. de immunit. Eccles. n. 28.* Diana *part. 1. tract. 1. resol. 32.* referens, sic esse decusum Romae in S. Cardinalium Congregatione: item Girona *tract. de priuilegiis, cap. 23. num. 1035.* Flauius Cherubinus in *Compend. Bull. tom. 2. Constit. 117. Pij V. sehol. 2.* Correa in *relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. quæst. 12. n. 12.* Sanch. in *opuscul. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 8. num. 24.* Dominicus Tassonus in *pragmat. de antefato, vers. 13. obseru. 3. num. 33.* Lezana *verb. Immunitas Eccles. num. 16.* Bonacina *disp. 3. q. 7. de immunit. §. 4. in prin. ip. & Mar. Ital. de immunit. Eccles. lib. 1. c. 5.* Adde, quod dato, quod vera sit aduersariorum sententia, raro in praxi illa locum habere posset, vt notauit etiam ex aduersariis Peregrin. loco *supra cit.* quia raro in fraudulenter decocto ea, quae ad publicum latronem constituendum necessaria sunt, possunt contingere, praecipue actuum frequentia.
- 10 Neque obstat, quod Mar. Ital. loco *cit.* §. 8. num. 1. & seqq. referat quasdam literas scriptas Archiepiscopo Bononiensi, & Nuncio Neapolitano de mandato Clementis VIII. in quibus mandatur Superioribus Regularium, ne condemnatos, fillitos, bannitos, fures, decoctores, debitores, aliosque similes in suis Conuentibus receptarent, iniuncta receptantibus poena.
- 11 Respondetur enim, non derogari per hoc (vt ipse Mar. Italia loco *supra cit.* minus rectè opinatur) Con-

stitutioni Gregorij XIV. quia tales literae non sunt datae, & publicatae in forma legis: tum quia in illis solum cauetur, ne tales condemnati, falliti, banniti, fures, &c. in illis conuentibus receptentur, sed expellantur, non tamen quod Iudicibus saecularibus designentur, vt bene aduertit praeter alios Farinac. in *append. de immunit. c. 3. n. 64.* Peregrin. *c. 1. n. 14.* & Diana *part. 3. tract. 1. resol. 40.* cum Clemens VIII. in dictis literis non excipiat alios casus ultra exceptos in Constitutione Gregorij XIV.

Adde contra Cutellium *de immunit. Eccles. lib. 1. quæst. 17. num. 7. & 8.* quod cum dictae literae missae fuerint solum ad Archiepiscopum Bononiae, & Nuncium Neapolis, consequens est, quod etiam si in aliis locis, & prouinciis illae publicatae sint, solum Bononiae, & Neapoli, non autem in aliis locis, & prouinciis obligent; quia lex, vel praecceptum non potest ultra intentionem legislatoris, vel praecipientis obligare: si enim Pontifex intendisset vbiq; per illas obligare, vbiq; vel saltem Romae easdem curasset promulgari, quod vtiq; non curauit. Quapropter Regularium Superiores, qui data opera in suis Conuentibus numeratas in dictis literis facinorosas personas recipiunt, & detinent diu, puniri poterunt Bononiae, & Neapolis; non item in aliis locis, vel prouinciis. Vide Peregrinum loco *cit. num. 12. & 20.* & Dian. *cit. resol. 40. & part. 6. tract. 1. resol. 17.* vbi refert, quod sacra Episcoporum Congregatio in vna Barenfi decreuerit die 12. Martij 1660. quod debitor fraudulentus ad Ecclesiam cum bonis fugiens non debeat ibi multo tempore tolerari, sed debeat tandem ab Ecclesia expelli. Item, quod eadem Sacra Congregatio determinauerit die 1. Decembris 1617. quod decoctus non debeat res, & bona in prauiudicium creditorum ad Ecclesiam transferre, sed debeat tandem ab Ecclesia expelli, vt adiudicet cui de iure competunt. Vide tandem Barbosa *de vniu. iure Eccles. cap. 3. num. 47.* vbi tenet, quod possint etiam auferri à Iudice saeculari, de licentia tamen Iudicis Ecclesiastici: qua de re dicam *dub. 24. sect. 8. & dub. 30.*

Interim tamen video, S. Congreg. Episcop. & Regular. 14. Nouembr. 1636. praecipisse, bona posita in loco immuni in prauiudicium creditorum, deponi debere in loco non immuni, & 9. Martij 1635. praecipisse Vicario Generali Mediolanensi, ne talia bona tenerentur in loco immuni, in prauiudicium creditorum, & 12. Decembris 1642. praecipisse, vt ex quodam Ecclesia extraherentur bona eò transportata in fraudem creditorum, consignanda tamen iudici competententi.

DVBITATIO XII.

An, & quid dicendum sit in causis criminalibus?

SVMMARIVM.

- 1 Afferuntur nonnulli canones in causis criminalibus quantumcunque grauib; immunitatem Ecclesiae ad eas confugientibus concedentes praeter casus exceptos.
- 2 Bulla Gregorij XIV. in delictis exceptis in medium affertur, iuxta qualibet delictorum nomina.

Respondetur, immunitatem Ecclesiae etiam locum habere in causis criminalibus, quantumcunque grauib; exceptis casibus à iure expressis, atque ita dicitur in *cap. inter alia, de immunit. Eccles. ibi: Quantumcunque grauius maleficia perpetraverit, non est violenter*